

Collegebesluit

Collegevergadering: 21 december 2021

Zaaknummer : 942565
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : J.F. Struijf
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Inkoopstrategie Huishoudelijke Ondersteuning Wmo per 2023

SAMENVATTING

De gemeente dient per 2023 nieuwe contracten te sluiten voor de Wmo voorziening huishoudelijke ondersteuning. Hiertoe is een concept inkoopstrategie opgesteld. Het college stelt deze vast en vraagt de commissie Samenleving om haar zienswijzen kenbaar te maken.

JURIDISCH EN BELEIDSKADER

- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- Verordening maatschappelijke ondersteuning Heemstede 2020
- Beleidsplan sociaal domein 2019-2023

BESLUIT B&W

1. In te stemmen met de concept inkoopstrategie huishoudelijke ondersteuning Heemstede en Bloemendaal.
2. Dit besluit voor te leggen aan de commissie Samenleving om haar zienswijzen kenbaar te maken (B-stuk).

AANLEIDING

Op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) heeft de gemeente de taak om voorzieningen te treffen waarmee de inwoner zo lang mogelijk zelfstandig kan blijven wonen (zelfredzaam zijn) en deel kan nemen aan de maatschappij (participeren). Huishoudelijke ondersteuning kan daarvoor een mogelijke oplossing zijn.

De gemeente heeft, na een integraal aanbestedingstraject met regio's Zuid-Kennemerland en IJmond, per 1 januari 2018 overeenkomsten afgesloten met zorgaanbieders voor de Wmo-dienst huishoudelijke ondersteuning. De huidige overeenkomsten zijn afgesloten voor drie jaar met een initiële looptijd van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2020 met de optie tot tweemaal één jaar verlengen. Op 15 juni jl. heeft uw college besloten om van de tweede en tevens laatste verlengingsoptie gebruik te maken. Aangezien de huidige overeenkomsten op 31 december 2022 van rechtswege aflopen moet er opnieuw aanbesteed worden, zodat de dienst huishoudelijke ondersteuning ook na 31 december 2022 kan worden aangeboden aan onze inwoners.

Het aanbestedingstraject wordt, onder begeleiding van Stichting RIJK, in samenwerking met gemeente Bloemendaal ingericht en uitgevoerd. Onderdeel van het aanbestedingsproces is het bepalen van een inkoopstrategie.

Collegebesluit

Collegevergadering: 21 december 2021

Zienswijze

Het doel van het vaststellen van de concept inkoopstrategie, is dat er zienswijze ingewonnen kunnen worden bij de commissie Samenleving, om zo te komen tot een definitieve inkoopstrategie.

1. De vraag aan de commissie is of zij zich kan vinden in het voorliggende voorstel voor de verwerving van de voorziening huishoudelijke ondersteuning en nog aandachtspunten heeft voor de definitieve inkoopstrategie.

MOTIVERING

Uitgangspunten

Gemeenten moeten ervoor zorgen dat inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Inwoners, die zich door hun beperkingen niet zelf kunnen redden, kunnen ondersteuning inschakelen als zij daartoe op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, mantelzorg of met hulp van andere personen uit hun sociale netwerk, niet of onvoldoende in staat zijn. Huishoudelijke ondersteuning is één van de mogelijke voorzieningen die hiervoor ingezet kan worden. Huishoudelijke activiteiten worden hierbij geheel of gedeeltelijk overgenomen bij inwoners die deze niet (meer) zelf kunnen uitvoeren.

Uitgangspunt is dat eenieder mee kan doen naar vermogen en regie kan houden over zijn of haar eigen leven. We zetten in op de eigen verantwoordelijkheid, eigen kracht en de sociale omgeving van de inwoner. Wanneer nodig bieden we hulp zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig.

De afgelopen jaren zijn zowel de kosten als het gebruik van Wmo-voorzieningen, waaronder huishoudelijke ondersteuning, gestegen. Onderstaande factoren, welke niet in de beïnvloedingssfeer van de gemeente liggen, dragen hierin bij:

1. invoering van het abonnementstarief in 2020 (wetswijziging);
2. (dubbele) vergrijzing en langer zelfstandig wonen;
3. de loonontwikkelingen binnen de gezondheidssector die van invloed is op de reële kostprijs en indexatie.

Gewenste productindeling en financiering

Met de inrichting van de productindeling en financiering per 1 januari 2023 is rekening gehouden met de ervaringen uit de praktijk en de juridische kaders van de wet.

Voorgesteld wordt om een deel van de huishoudelijke ondersteuning in te richten als vast pakket. Het gaat hier om de eenvoudige ondersteuningsvragen. Bij deze pakketten wordt uitgegaan van de gemiddelde cliëntsituatie volgens het HHM Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning. De ondersteuning wordt verdeeld in drie pakketten (A, B en C), waarbij het onderscheid ligt op complexiteit van de ondersteuning en de reeds aanwezige eigen mogelijkheden van de cliënt en/of diens netwerk.

Collegebesluit

Collegevergadering: 21 december 2021

Voor situaties waarbij de gemiddelde cliëntsituatie niet aansluit op de persoonlijke situatie van de cliënt wordt de noodzakelijke ondersteuning inspanningsgericht berekend met behulp van het HHM Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning.

Deze situaties zijn:

1. er is sprake van een grotere ondersteuningsvraag (bijvoorbeeld wanneer er om medische redenen frequenter moet worden schoongemaakt);
2. er is sprake van regieverlies;
3. er is sprake van complexe problematiek (bijvoorbeeld dementie of verslavingsproblematiek).

Hiervoor worden twee producten ingericht. Hiermee spelen we in op de wens om meer maatwerk te kunnen bieden wanneer dat nodig is.

Voor alle producten geldt dat de Loket medewerker na een breed onderzoek een beschikking afgeeft op basis van het te behalen resultaat (bij de pakketten) of op basis van uren. In beide gevallen is de cliënt op de hoogte van de tijdsindicatie. Dit is in lijn met het rechtzekerheidsbeginsel.

Voorgesteld wordt om de pakketten resultaatgericht te bekostigen, waarbij het resultaat van de ondersteuning leidend is. Er wordt, net als in de huidige situatie, een vast tarief gehanteerd per pakket. Het tarief is opgebouwd vanuit $p*q$. De 'p' betreft het vastgestelde uurtarief. De 'q' betreft in deze het aantal normuren per pakket, waarbij wordt uitgegaan van de gemiddelde cliëntsituatie. De 'q' staat vast. De overige twee producten worden inspanningsgericht bekostigd ($p*q$), waarbij de 'q' afhankelijk is van de situatie van de cliënt (maatwerk).

Voor het product huishoudelijke ondersteuning voor complexe situaties wordt gezien de ondersteuningsaard en de complexiteit van de doelgroep een separaat uurtarief vastgesteld.

Gevolgen cliënten

De verwachting is dat een groot deel van de gecontracteerde partijen zullen inschrijven op de opdracht. De cliënten die van deze partijen ondersteuning ontvangen zullen, bij het aangaan van de nieuwe overeenkomst, hier geen hinder van ondervinden.

Indien er geen overeenkomst wordt gesloten met een partij die nu wel ondersteuning levert aan een inwoner, zal op basis van zorgcontinuïteit de ondersteuning in overleg overgedragen worden aan een andere partij.

Inkoopprocedure

Bij het selecteren van de inkoopvorm wordt rekening gehouden met de wens om (1) voldoende aanbod te realiseren voor onze inwoners (keuzevrijheid) en (2) de wens om maximale continuïteit van zorg te bieden aan inwoners. Dit leidt tot twee opties: de nieuwe inkoopvorm SAS zonder emvi (economisch meest voordelige inschrijving) of Open House. Deze inkoopprocedures lijken op elkaar. De gemeente contracteert elke aanbieder die zich heeft ingeschreven én aan de geschiktheidseisen, waaronder kwaliteitseisen, voldoet. Het verschil ligt bij de inrichting van het tussentijds toetreden. Voor een Open House geldt dat gemeenten kiezen voor de optie wel of niet tussentijds toetreden en mogen hierbij

Collegebesluit

Collegevergadering: 21 december 2021

niet selectief handelen. Bij een SAS zonder emvi kan de gemeente tussentijds één op één gunnen, wanneer er lacune is in het aanbod. Selectief gunnen is wel toegestaan.

Stichting RIJK adviseert om van de inkoopprocedure SAS zonder emvi gebruik te maken, mits inkoopvorm legitiem toegepast mag worden. De verwachting is dat in het eerste kwartaal van 2022 een wetswijziging wordt doorgevoerd, waardoor gemeenten niet langer hoeven te kiezen voor de aanbieder met de 'economisch meest voordelige inschrijving' (het emvi-criterium).

De definitieve inkoopprocedure zal worden vermeld in de definitieve verwervingsstrategie.

Ingangsdatum en looptijd

De overeenkomsten worden afgesloten met een maximale looptijd van 5 jaar. De looptijd bestaat uit een initiële periode van 2 jaar met daarna de optie tot éézijdige verlening door de gemeente van driemaal één jaar. Er is gekozen voor een kortere initiële looptijd om bij een toekomstige verwerving de mogelijkheid te hebben om aan te kunnen sluiten bij de regio.

Vertrouwelijkheid inkoopstrategie

De bijgevoegde concept inkoopstrategie is een vertrouwelijk document met concurrentiegevoelige informatie en is dan ook niet geschikt voor openbaarheid. Artikel 2.57 van de Aanbestedingswet 2012 bepaalt dat dit document niet openbaar mag worden gemaakt. De gemeente volgt hierbij het advies van Stichting RIJK op en de werkwijze van de overige gemeenten die betrokken zijn bij deze inkoop.

Openbaarheid kan leiden tot een voordeel voor de inschrijver (de zorgaanbieder) waarmee de financiële en economische belangen van de gemeente geschaad kunnen worden. Aanvullend wordt hiermee voorkomen dat er achteraf discussie ontstaat over de afwegingen en gemaakte keuzes.

Informatie uit aanbestedingsstukken en/of informatie uit andere documenten van de aanbestedende dienst die zijn opgesteld in verband met een aanbestedingsprocedure, die gebruikt kan worden om de mededinging te vervalsen wordt nimmer, dus ook niet met een beroep op de Wob, openbaar gemaakt. Zie daartoe artikel 2.57 lid 2 Aanbestedingswet 2012.

Voor de volledigheid is een uitgangspuntennotitie opgesteld die wel openbaar is.

FINANCIËN

Voor de raming van de opdracht zijn de uitgaven in de periode juli 2020 tot en met juni 2021 geëxtrapoléerd naar de af te sluiten contractduur van 5 jaar. De raming van de opdracht (gemeenten Bloemendaal en Heemstede) is opgenomen in de concept inkoopstrategie.

Het uitgangspunt is dat de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning binnen het daarvoor beschikbare budget in de begroting, onderdeel Sociaal Domein. Hierbij moet rekening gehouden worden met factoren als vergrijzing en

loonontwikkelingen binnen de sector welke een rol spelen in de kosten en het gebruik.

Er is binnen de Wmo sprake van een open einde regeling. Er zal geen budgetplafond ingericht worden, omdat het doel is om kwalitatief goede zorg te bieden aan inwoners die dat nodig hebben. Het risico bestaat dat de geraamde middelen ontoereikend zullen zijn. Hier wordt in de P&C cyclus op gemonitord.

Gemeenten zullen een kostprijsonderzoek laten uitvoeren voor het bepalen van reële tarieven per 1 januari 2023 en de wijze van indexeren.

PLANNING/UITVOERING

Op basis van het gestelde in de concept verwervingsstrategie en de ingediende zienswijzen worden vervolgens de definitieve verwervingsstrategie en het inkoopdocument opgesteld. Beide documenten zullen naar verwachting eind februari 2022 aan de colleges van de gemeenten kunnen worden voorgelegd. Na vaststelling van beide documenten kan het verwervingsproces worden gestart. De opdracht zal op gebruikelijke wijze, via Tendered, gepubliceerd worden.

De voorlopige gunningsbeslissing zal volgens planning eind mei 2022 plaatsvinden. Na een standstill termijn van 20 dagen vindt eind juni de definitieve gunning plaats, waarna het college kan overgaan tot het sluiten van een overeenkomst. In de planning is rekening gehouden met een implementatiefase van 6 maanden. De gedetailleerde planning is opgenomen in de concept inkoopstrategie.

DUURZAAMHEID

Het Protocol Social Return On Investment (SROI) Arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond d.d. 15 november 2019 is van toepassing op deze inkoopprocedure.

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

De gemeenten hebben in november 2021 evaluatiegesprekken gevoerd met zorgaanbieders die op dit moment een overeenkomst hebben met de gemeenten voor de dienst huishoudelijke ondersteuning. In deze gesprekken zijn de volgende onderwerpen aangekaart: ervaringen met betrekking tot de huidige dienstverlening (productindeling en financiering), voorgenomen toekomstige inrichting, samenwerking met gemeenten (contractmanagement en uitvoering) en ontwikkelingen. De uitkomsten hiervan zijn opgenomen in de inkoopstrategie.

Wmo klankbordgroep

De Wmo klankbordgroep is gevraagd om advies te geven over de uitgangspunten voor de verwerving huishoudelijke ondersteuning per 2023. Zij staan hier positief tegenover.

Enkele punten:

- Positief over de indeling in pakketten voor resultaatgerichte huishoudelijke ondersteuning.
- Vraag over verschil begeleiding huishoudelijke ondersteuning en begeleiding individueel.

Collegebesluit

Collegevergadering: 21 december 2021

- Huishoudelijke ondersteuning met begeleiding bestaat uit begeleiding bij het organiseren van het huishouden. Individuele begeleiding bestaat uit begeleiding op alle leefgebieden.
- Tijdige gunning en warme overdracht voor zorg continuïteit:
 - Hier is rekening mee gehouden middels de ruime implementatieperiode van 6 maanden.
- Voldoende personeelsomvang aanbieders om ondersteuning op te vangen bij ziekte medewerkers.
 - Beschikbaarheid personeel is onderdeel van het contractmanagement. Hierin wordt dit meegenomen.
- Het beperken van het aantal zorgaanbieders per wijk, zodat een zorgaanbieder meerdere cliënten per wijk heeft en daarmee de reisbewegingen kleiner worden.
 - Heemstede is te klein om een inkoop per wijk op te zetten. In de praktijk clusteren aanbieders klanten en personeel zodat de reisbewegingen worden beperkt.
- De klankbordgroep sluit zich aan bij het advies van de VNG om het abonnementstarief voor huishoudelijke ondersteuning af te schaffen.
 - Dit is een besluit dat op Rijksniveau genomen moet worden.
- Risico wetsvoorstel resultaatgericht indiceren:
 - De minister van VWS heeft aangegeven dat deze wet er komt, deze is in ontwikkeling. De minister acht het raadzaam dat gemeenten hun lokale beleid en uitvoering al zoveel mogelijk in lijn brengen met de voorgenomen wetswijziging. Het risico is daarmee gering.

BIJLAGEN

1. Concept-inkoopstrategie huishoudelijke ondersteuning 2023 (in te zien bij de griffie)
2. Uitgangspunten inkoop huishoudelijke ondersteuning 2023